

Kommunedelplan for Naturmangfold

2024-2034

Del 2 - Handlingsdelen

Vestvågøy kommune

Hvordan skal vi jobbe fremover?

Vestvågøy kommune har gjennom denne planen (del 1 og del 2), og plan for klima, miljø og energi (2023-2030) satt seg som mål å stanse tapet av naturmangfold i kommunen. Hovedmål for KME-plan og denne, legger forventninger for hvordan kommunen, innbyggere og grunneiere skal løse utfordringene. Denne handlingsdelen foreslår konkret gjennomføring av forvaltningsmål og delmål. Målene er innrettet opp mot å redusere de negative påvirkningene på natur (Se figur 1 og del 1, faggrunnlaget). Det er lagt vekt på at delmålene skal være konkrete og målbare slik at en kan vurdere fremdriften og måloppnåelse underveis.

FIGUR 1. FIGUR HENTET FRA NYHETSGRAFIKK, I ST.MELD. 14 (2015-16) S 14.

Det er foreslått mange tiltak og virkemidler, og noen er mer krevende enn andre å gjennomføre med hensyn til ressurser, tid og kompetanse.

Tiltakene derfor definert ut fra lav, middels eller høy prioritering for igangsetting.

Høy: Høy prioritet. Tiltak bør iverksettes umiddelbart, helt eller delvis

Lav: Tiltak med lav prioritet, igangsettes etter mål med høyere prioritet er løst.

Middels: Middels prioritet.

Forvaltningsmål og delmål

Tiltak og virkemidler er utarbeidet for nå følgende mål:

<u>Hovedmål</u>	
Det biologiske mangfoldet i kommunen skal sikres og styrkes gjennom bærekraftig forvaltning av kommunes areal og ressurser.	
Delmål 1: Arealbruk er balansert, med styrket hensyn til kommunens naturmangfold.	
Delmål 1.1 Hensynet til naturmangfoldet skal forvaltes etter naturmangfoldloven, plan og bygningsloven, kommuneplanens arealdel, med tilhørende arealregnskap, og naturmangfoldsplanens naturregnskap.	Delmål 1.2 Areal med vernet natur skal utvides, med rullering av kommunens areal innen 2034.
Delmål 1.3 Kommunen forvalter naturmangfoldet i enkeltsaker, etter miljørettslige prinsipper i plan og bygningsloven, naturmangfoldloven og vannforskriften.	
Delmål 2: Kommunen, grunneiere og andre aktuelle aktører skal aktivt samarbeide for å ivareta funksjonelle økosystem.	
Delmål 2.1 Sikre leveområder for arter i kulturlandskapet.	Delmål 2.2 Forbedre forholdene for alle våtmarkstilknyttede arter.
Delmål 2.3 Redusere omfattende terrengslitasje og forhindre negative forstyrrelser på dyrelivet fra besøkende og turister.	Delmål 2.4 Forbedring av økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomster (miljømålene i vannforskriften)
Delmål 3: Kunnskapen om kommunens natur skal styrkes, og oppdateres etter ny kunnskap.	
Delmål 3.1 Kunnskap om naturmangfoldet i kommunen skal styrkes. Formidling av kunnskap om kulturlandskapet og strandsonen bør prioriteres først..	Delmål 3.2 Kunnskap om naturmangfoldet skal styrkes, og være tilgjengelig innbyggere og besøkende.

Delmål 1. Arealbruk er balansert, med styrket hensyn til kommunens naturmangfold

Delmål 1 er knyttet til de største truslene i forhold til tap av naturmangfold. Tiltak og virkemidler her er derfor for i all hovedsak i kategorien «høy prioritet» (se del 1 -faggrunnlag for utdypende informasjon om denne problematikken). Tabellen nedenfor oppsummerer konkrete tiltak og virkemidler.

Konkrete tiltak og virkemidler:		Prioritering
Tiltak for delmål 1.1 Hensynet til naturmangfoldet skal forvaltes etter naturmangfoldloven, plan og bygningsloven, kommuneplanens arealdel, med tilhørende arealregnskap, og naturmangfoldsplanens naturregnskap.		
Arealbruk og økologisk kompensasjon	<p>Alle innkommende private byggeforslag/reguleringsforslag skal vurderes opp mot registrert naturmangfold.</p> <p>Reguleringsplaner og søknad om tiltak, skal i saksbehandlingen vurdere behovet for å avbøte, restaurere eller kompensere inngrep.</p> <p>Økt gjenbruk og fortetting av arealer som allerede bebygde</p> <p>Med gjennomføring av plan, med arealbruksendringer i naturområder og/eller tiltak fører til redusert funksjonalitet for arter, så må tilsvarende områder istandsettes. Det sikres kompenserende tiltak i planers bestemmelser</p>	Høy prioritet
Lokalt naturregnskap	Det utarbeides et naturregnskap. Regnskapet skal kontinuerlig oppdateres og bør følge prinsipper fra FN sin standard for naturregnskap . Regnskapet er verktøy i saksbehandling, og planlegging, med oversikt over kommunens hovedøkosystem og tilstand.	Høy prioritet
Restaurering av natur	Det skal innen 2027 lages en oversikt over aktuelle områder i kommunen som bør restaureres, med tilhørende plan for gjennomføring.	Høy prioritet
Tiltak for delmål 1.2 Areal med vernet natur skal utvides, med rullering av kommunens areadel innen 2027		
Vern av viktige arealer	Områder med stor verdi for naturmangfold skal vurderes for juridisk vern. Deriblant identifiserte viktige områder, IBA-områder (se faggrunnlag) og produktive arealer i sjø.	Høy prioritet
Skogvern	Igangsette av informasjonsarbeid opp mot grunneiere om muligheter for frivillig vern av skogareal, rettet mot gammel boreal løvskog, skog med gode boniteter og eventuelt kantskog rundt våtmark og skog langs vann og vassdrag.	Middels prioritet

Tiltak for delmål 1.3 Kommunen forvalter naturmangfoldet i enkeltsaker, etter miljørettslige prinsipper i plan - og bygningsloven, naturmangfoldloven og vannforskriften.		
Saksbehandlingsrutiner	Tiltak og planer skal vurderes etter §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven, og § 12 i vannforskriften.	Høy prioritet
Kompetanseheving	Administrasjonen og politikere får tilbud om kurs, og opplæring av lovverk, retningslinjer og tilskuddsordninger for bevaring av naturmangfold.	Høy prioritet
Ivaretagelse av hekketiden	Det bør utarbeides bestemmelser i arealplanen som sikrer, naturmangfoldlovens § 15 om fredning i hekketiden.	Høy prioritet

Tiltak for delmål 2

Kommunen, grunneiere og andre aktuelle aktører skal aktivt samarbeide for å ivareta funksjonelle økosystem. Tabellen nedenfor oppsummerer konkrete tiltak og virkemidler.

Konkrete tiltak og virkemidler		Prioritering
Tiltak for delmål 2.1 (sikre leveområder for arter i kulturlandskapet)		
Kartlegging av kulturlandskapsfugler	Kartlegging av rødlistede kulturlandskapsfugler hekkeplasser. Fokus på storspove (sterkt truet, 2021).	Middels prioritet
Vipeprosjekt	Forvaltningsplan for leveområder med hekkende vipe (sterkt truet, 2021).	Høy prioritet
Skjøtselsplaner	Jobbe aktivt sammen med grunneiere for å øke antallet skjøtselsplaner for seminaturalige enger i kulturlandskapet.	Høy prioritet
Dunvær	Kartlegging av restaureringspotensiale av gamle dunvær	Lav prioritet
Kartlegging av beitemarksopp	Systematisk kartlegging av intakte naturbeitemarker, inklusive kartlegging av beitemarksopp.	Middels prioritet
Fremmedartsprosjekt	Igangsette systematisk kartlegging av fremmedarter. Utarbeide en plan og informasjonskampanje for bekjempelse av slike arter.	Høy prioritet
Gårdsdammer	Kartlegge forekomster av gamle gårdsdammer med bruk av historiske flyfoto, kartlegging av tilhørende arter med plan å restaurere.	Lav prioritet
Sammenhengende og velfungerende grønnstruktur	Forhindre nedbygging og punktering av sammenhengende grønnstrukturer i lavlandet. Engarter, løvtrær, busker og kratt må inngå i vurdering areal med grønnstruktur. Bestemmelser i nye	Høy prioritet

	arealplaner skal inkludere grøntareal hvor kantslått/klipping av gress tilpasses pollinerende insekter der hvor det er hensiktsmessig.	
Delmål 2.2 (Forbedre forholdene for våtmarkstilknyttede arter).		
Restaurering av vann	Gjenåpning av vannspeil i ferskvann som er sterkt preget av eutrofiering/gjengroing, med fokus på vannforekomster som er viktig for hornedykker.	Middels
Kantsoner	Benytte seg av hensynssoner (i reguleringsplaner) rundt viktige våtmarks -og ferskvannslokaliteter.	Høy
nydyrking	Ikke tillate nydyrking på store og/eller intakte våtmarker	Høy
Delmål 2.3 (Redusere omfattende terrengslitasje og forhindre negative forstyrrelser på dyrelivet fra besøkende og turister).		
Turisme/ Sårbarhetsanalyser	Områder med slitasje skal kartlegges, med sårbarhetsanalyser for å sikre arealer som er utsatt for terrengslitasje fra bruk og ferdsel	Høy prioritet
Vannscooter	Forbud mot vannscooter i områder med rikt fugleliv (hjemlet i motorferdselslovens §§ 2 og 3).	Høy prioritet
Delmål 2.4. (Forbedring av økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomster)		
Kartlegging av vannforekomster	Kartlegging av vannforekomster med mangelfull kunnskap. Skottnesvassdraget bør prioriteres.	Høy prioritet
Kantsoneforvaltning	Utarbeide en strategi for bevaring og styrking av kantsoner, særlig i kulturlandskap, urbane miljøer og mot vassdrag i skog. Øke innslaget av grønne kantsoner langs vann og vassdrag. Planbestemmelser sikrer bevaring av minimumsbredder for kantsoner, Se omtale i NVE Veileder 2/2019: Kantvegetasjon langs vassdrag.	Høy prioritet
Kanaler	Lukkede eller kanaliserte bekker skal vurderes åpnet og restaurert i behandling av byggesaker og reguleringsplaner.	Middels prioritet
Vandringshindre og terskler	Kartlegge vandringshindre eller andre terskler i bekker og vassdrag, med fokus på kulverter tilknyttet kommunale veier.	Middels prioritet
Regnbed og grønne tak	«Bebygde områder nært vann og vassdrag kan vurdere å etablere regnbed og grønne tak for å redusere overflateavrenning»	Lav prioritet
Avfall	Kartlegge og rydde avfall i og rundt vann og vassdrag.	Lav prioritet
Avløpsanlegg	Føre kontroll med private avløpsanlegg i henhold til dagens rensekraft	Høy
Renseanlegg	Oppgradere kommunale renseanlegg	Høy
Vannmiljøplan	Ny plan for vann og avløp	Høy (allerede under utarbeidelse)

Tiltak for delmål 3

Konkrete tiltak og virkemidler		Prioritering
Tiltak for delmål 3.1 (Kunnskapen om kommunens natur skal styrkes, og oppdateres etter ny kunnskap)		
Kartlegging av naturtyper	Behov for kartlegging meldes inn til Statsforvalteren med begrunnelser at Miljødirektoratet prioriterer dem for naturtypekartlegging.	Middels
Informasjonsarbeid	Opprette hjemmeside om naturmangfold, med kommunedelplan for naturmangfold. Ta inn informasjon om eventuelle ferdselsrestriksjoner og båndtvang.	Høy
Samarbeid med frivillige organisasjoner	Høringer og informasjon om foreslåtte dispensasjoner sendes rutinemessig til frivillige organisasjoner som representerer allmenne interesser.	Høy